

Komisja działa na rzecz globalnego bezpieczeństwa żywnościowego i wspierania unijnych rolników i konsumentów

Bruksela, 23 marca 2022 r.

Komisja Europejska przedstawiła dziś szereg **krótko- i średnioterminowych działań mających na celu zwiększenie światowego bezpieczeństwa żywnościowego** oraz **wsparcie rolników i konsumentów w UE** w świetle rosnących cen żywności i kosztów nakładów, takich jak energia i nawozy. Gwałtowny wzrost światowych cen surowców, zintensyfikowany przez rosyjską inwazję na Ukrainę, ponownie uwypuklił potrzebę zwiększenia odporności i zrównoważonego charakteru unijnego rolnictwa i łańcuchów dostaw żywności, zgodnie ze strategią „[od pola do stołu](#)”.

Komisja zobowiązuje się do wprowadzenia wszelkich niezbędnych środków w celu zapewnienia, aby UE, jako eksporter netto żywności i główny producent produktów rolno-spożywczych, przyczyniała się do światowego bezpieczeństwa żywnościowego, zwłaszcza w Ukrainie, Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie – regionach, które w dużej mierze są uzależnione od importu zbóż – a także w Azji i Afryce Subsaharyjskiej. UE jest głównym dostawcą pomocy humanitarnej i rozwojowej w dziedzinie żywności i systemów żywnościowych.

Dostępność żywności w UE nie jest obecnie zagrożona, ponieważ kontynent jest w dużej mierze samowystarczalny pod względem wielu produktów rolnych. Nasz sektor rolny jest jednak importerem netto określonych produktów, np. białka paszowego. Ta podatność na zagrożenia, wraz z wysokimi kosztami nakładów, takich jak nawozy i energia ze źródeł kopalnych, powoduje wyzwania dla rolników związane z produkcją i stwarza ryzyko wzrostu cen żywności.

Wiceprzewodniczący Komisji Valdis **Dombrovskis** oświadczył: *Wojna Rosji przeciwko Ukrainie doprowadziła do wielu problemów, w tym związanych z globalnym bezpieczeństwem żywnościowym. Jeśli chodzi o żywność, nadszedł czas, by Europa okazała swoją solidarność: musimy pomóc Ukrainie, jej mieszkańcom i rolnikom, a także najbardziej wrażliwym krajom importującym żywność na całym świecie, które borykają się z rosnącymi cenami i potencjalnymi niedoborami. Będziemy nadal udzielać pomocy humanitarnej, aby złagodzić cierpienia Ukraińców, zapewniając im dostęp do podstawowych towarów i usług, w szczególności do żywności. Jednocześnie musimy unikać wszelkich ograniczeń wywozowych, aby utrzymać ceny żywności na odpowiednim poziomie. Chociaż w UE bezpieczeństwo żywnościowe nie jest zagrożone, powinniśmy zająć się kwestiami przystępności cenowej żywności i podjąć kroki, aby nasze rolnictwo i łańcuchy dostaw żywności były bardziej odporne i zrównoważone i mogły poradzić sobie z przyszłymi kryzysami.*

Komisarz ds. rolnictwa, Janusz **Wojciechowski**, powiedział: *Nie pozwolimy, by Ukraina sama mierzyła się z rosyjską agresją. Naszym priorytetem jest zadbanie o to, by Ukraińcy mieli wystarczającą ilość pożywienia, paliwa i wody. Będziemy również pomagać im w dalszym sadzeniu i uprawie zbóż i nasion oleistych, które są bardzo potrzebne zarówno im, jak i całemu światu oraz wspomagać ich w eksporcie. UE jest rolniczym supermocarstwem. Dopilnujemy, by nasi rolnicy otrzymali pełne wsparcie Komisji, aby sprostać globalnym potrzebom w zakresie żywności. Dokonamy tego, pracując nad zapewnieniem bardziej zrównoważonego charakteru naszych łańcuchów dostaw żywności i zwiększeniem odporności na przyszłe kryzysy.*

Wzmocnienie światowego bezpieczeństwa żywnościowego

Bezpieczeństwo żywnościowe w ogarniętej wojną Ukrainie budzi ogromne zaniepokojenie, zwłaszcza w obłożonych miastach, a Rosja wydaje się celowo atakować i niszczyć magazyny żywności.

Komisja wspiera Ukrainę w opracowywaniu i wdrażaniu **krótko- i średnioterminowej strategii bezpieczeństwa żywnościowego**, aby zapewnić, by środki w miarę możliwości dotarły do gospodarstw oraz by utrzymać infrastrukturę transportową i magazynową, aby umożliwić Ukrainie wyżywienie obywateli i odzyskanie rynków eksportowych w przyszłości.

Unijny program wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych o wartości 330 mln euro pomoże Ukrainie zapewnić dostęp do podstawowych towarów i usług, a także przyczyni się do ochrony ludności. Program ma na celu złagodzenie cierpienia Ukraińców poprzez zapewnienie dostępu do podstawowych towarów i usług oraz ich ochrony. Kolejnym ważnym celem będzie odbudowa

infrastruktury cywilnej na małą skalę, planowanie strategiczne, a także zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego.

Komisja zapewni **regularne monitorowanie i analizę cen żywności i braku bezpieczeństwa żywnościowego** oraz będzie nadal angażować się w działania organów międzynarodowych i wielostronnych (FAO, WTO, G-7, G20) w celu koordynowania polityki. Ponadto UE zwiększyła pomoc humanitarną dla regionów i grup ludności najbardziej dotkniętych brakiem bezpieczeństwa żywnościowego.

W ramach programu współpracy międzynarodowej na lata 2021–2027 UE będzie pracować nad rozwojem zrównoważonego charakteru systemów żywnościowych z około 70 krajami partnerskimi. Ponadto na szczycie „**Żywność na rzecz wzrostu**”, który odbył się w Tokio w grudniu 2021 r., UE i jej państwa członkowskie zobowiązały się do dalszego rozwiązywania problemu niedożywienia, składając znaczne zobowiązanie w wysokości 4,3 mld euro, **w tym co najmniej 2,5 mld euro ze strony UE na współpracę międzynarodową** w celu żywienia w latach 2021–2024.

Ponadto UE będzie nadal zdecydowanie opowiadać się za **unikaniem ograniczeń wywozowych i zakazów eksportu żywności** oraz za dobrze funkcjonującym jednolitym rynkiem.

Ten głęboki kryzys potwierdza, że musimy **przyspieszyć globalną transformację systemu żywnościowego w kierunku zrównoważonego rozwoju i odporności**, aby lepiej przygotować się na przyszłe kryzysy. W następstwie szczytu ONZ w sprawie systemów żywnościowych w 2021 r. Komisja zaangażuje się w osiem koalicji, których celem jest transformacja systemu żywnościowego, odporność i zrównoważony wzrost wydajności.

Wspieranie unijnych rolników i konsumentów

Aby zwiększyć przystępność cenową żywności, państwa członkowskie mogą również wprowadzić **obniżone stawki podatku od wartości dodanej** i zachęcać podmioty gospodarcze do ograniczania cen detalicznych. Państwa członkowskie mogą również korzystać z funduszy UE, takich jak **Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD)**, który wspiera działania państw UE mające na celu zapewnienie żywności lub podstawowej pomocy materialnej osobom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji.

Nowo utworzony **Europejski Mechanizm Gotowości i Reagowania na Kryzisy Związane z Bezpieczeństwem Żywnościowym (EFSCM)**, gromadzący administracje europejskie i krajowe oraz podmioty prywatne w całym łańcuchu dostaw, przeprowadzi dogłębną **analizę zagrożeń i słabości unijnego łańcucha dostaw żywności**, a następnie przygotuje zalecenia i odpowiednie środki łagodzące.

Aby wypełnić swoją rolę światowego dostawcy żywności, który nadal jest w pełni zaangażowany w transformację środowiskową, unijny sektor rolny potrzebuje naszego pełnego wsparcia. W tym celu Komisja przyjęła dziś następujące środki:

- **Pakiet wsparcia w wysokości 500 mln euro**, w tym poprzez wykorzystanie rezerwy kryzysowej, w celu wsparcia producentów najbardziej dotkniętych poważnymi skutkami wojny w Ukrainie. Na tej podstawie państwa członkowskie mogłyby zapewnić rolnikom dodatkowe wsparcie finansowe, aby przyczynić się do światowego bezpieczeństwa żywnościowego lub zaradzić zakłóceniom na rynku spowodowanym zwiększonymi kosztami nakładów lub ograniczeniami w handlu. Należy priorytetowo traktować wsparcie dla rolników zaangażowanych w zrównoważone praktyki, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby środki były ukierunkowane na sektory i rolników najbardziej dotkniętych kryzysem.
- Od 16 października 2022 r. **więcej zaliczek na płatności bezpośrednie**, a także środki obszarowe i działania związane ze zwierzętami w ramach rozwoju obszarów wiejskich.
- **Środki ochrony rynku** mające na celu wsparcie rynku wieprzowiny w związku ze szczególnie trudną sytuacją w tym sektorze.
- **Wyjątkowe i tymczasowe odstępstwo umożliwiające uprawę roślin na gruntach ugorowanych w celu produkcji żywności i pasz**, przy jednoczesnym utrzymaniu pełnego poziomu płatności z tytułu zazieleniania dla rolników. Zwiększy to zdolność produkcyjną UE pomimo ograniczonej dostępności żyznych gruntów.
- Szczególne tymczasowe mechanizmy **elastyczności** w stosunku do **istniejących wymogów przywozowych dotyczących pasz** przyczynią się do złagodzenia presji na rynek pasz.

Komisja zaproponowała nowe, samodzielne **tymczasowe ramy kryzysowe, które obejmują również rolników, producentów nawozów i sektor rybołówstwa**. Umożliwiają one świadczenie pomocy dla rolników dotkniętych znacznym wzrostem kosztów nakładów. Ceny nawozów i dostawy dla rolników będą monitorowane w celu zagwarantowania, że perspektywy zbiorów w UE nie będą

zagrożone.

Komisja proponuje również, aby **państwa członkowskie przekazywały co miesiąc dane na temat prywatnych zapasów podstawowych produktów żywnościowych i paszowych**, aby uzyskać aktualny i dokładny przegląd ich dostępności.

Wzmocnienie odporności i stabilności systemów żywnościowych

Zrównoważona gospodarka żywnościowa stanowi integralną część bezpieczeństwa żywnościowego. Wdrażając niezbędne zmiany określone w **strategii „od pola do stołu” i strategii na rzecz bioróżnorodności**, Komisja zadba o to, by ogólna wydajność rolnictwa UE nie została osłabiona. Oznacza to **większe wykorzystanie innowacji przyczyniających się do zrównoważonego zwiększenia plonów**, takich jak rolnictwo precyzyjne, nowe techniki genomowe, lepsza gospodarka składnikami odżywczymi, zintegrowana ochrona przed szkodnikami, biologiczne alternatywy dla pestycydów chemicznych itp.

Zwiększenie odporności poprzez **zmniejszenie zależności europejskiego rolnictwa od energii, energochłonnego importu i importu pasz** jest konieczne bardziej niż kiedykolwiek dotychczas. Odporność wymaga zróżnicowanych źródeł importu i rynków zbytu dzięki solidnej wielostronnej i dwustronnej polityce handlowej. W ramach programu „Horyzont Europa” prowadzone będą inwestycje w badania naukowe i innowacje w celu zastąpienia stosowania nawozów syntetycznych. Wśród wniosków przedstawionych przez Komisję znalazły się: większa efektywność wykorzystania azotu, przejście na zielony amoniak stosowany w nawozach oraz waloryzacja biomasy. Komisja wzywa państwa członkowskie do wykorzystania w tym względzie wszystkich instrumentów dostępnych w ich **planach strategicznych WPR** na lata 2023–2027. Dotyczy to na przykład stosowania narzędzi zarządzania ryzykiem, rozwoju rolnictwa precyzyjnego lub wsparcia powiązanego z produkcją w celu pobudzenia upraw roślin wysokobiałkowych.

Dodatkowe informacje

[Komunikat w sprawie zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i zwiększenia odporności systemów żywnościowych](#)

[Załącznik w sprawie zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i zwiększenia odporności systemów żywnościowych](#)

[Pytania i odpowiedzi na temat środków przyjętych przez Komisję Europejską](#)

[Zestawienie informacji na temat środków mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego i wsparcie rolników w UE](#)

[Komunikat prasowy w sprawie wsparcia globalnych działań na rzecz przekształcenia systemów żywnościowych za pośrednictwem ośmiu koalicji światowego szczytu w sprawie systemów żywnościowych](#)

[Europejski mechanizm gotowości i reagowania na kryzysy związane z bezpieczeństwem żywnościowym \(EFSCM\)](#)

IP/22/1963

Kontakty z mediami:

[Miriam GARCIA FERRER](#) (+32 2 299 90 75)

[Thérèse LEREBOURS](#) (+32 2 296 33 03)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)

Related media

 [Cereal growing and harvesting](#)